

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จุดประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ก็เพื่อ:

1. ศึกษาย้อนหลังถึงการใช้ยาเจนตามัยซินตามหัวข้อดังนี้
  - 1.1 เป็นแนวทางการเลือกใช้ยาเจนตามัยซิน
  - 1.2 ขนาดยาที่ใช้
  - 1.3 อาการข้างเคียง และอาการแทรกซ้อนที่เกิดขึ้น
  - 1.4 ความถี่ และอาการเป็นพิษจากการใช้ยาเจนตามัยซิน
2. เป็นแบบจำลองในการรวบรวมข้อมูลทางยา

การใช้ยาเจนตามัยซินในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ระหว่างปี พ.ศ. 2519-2521 มีสถิติปริมาณการใช้ยาเจนตามัยซินสูงขึ้น ดังได้กล่าวแล้ว นอกจากนี้ปัจจุบันราคายาเจนตามัยซินถูกลง อนาคตจะยังมีแนวโน้มการใช้สูง และปัญหาเกี่ยวกับการซื้อขายจะตามมา จึงควรจะต้องมีหลักเกณฑ์เพื่อพิจารณาการใช้ยา หลักเกณฑ์ดังกล่าวที่ผู้วิจัยรวบรวมได้ในบทที่ 2 และบทที่ 3 ก็ไม่เพียงพอที่จะครอบคลุมปัญหาทั้งหมดได้ ปัญหาต่าง ๆ และแต่ละแห่งที่ทำการวิจัยไม่เหมือนกัน หลักเกณฑ์จึงเป็นเพียงแนวทางที่จะช่วยในการศึกษาย้อนหลัง การชักประวัติ, การตรวจร่างกาย, การอาศัยผลจากห้องปฏิบัติการ ตลอดจนการวินิจฉัยโรคร่วมกับการดูผลการเพาะหาความไวของเชื้อมีความสำคัญมากที่สุด นอกจากนี้ยังต้องอาศัยประสบการณ์ร่วมพิจารณาก่อนจะทราบผลที่แน่นอน

จากการศึกษาย้อนหลังการใช้ยาเจนตามัยซินในปี 2521 คนไข้ในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ จำนวนผู้ป่วย 220 ราย มีการใช้ยา 239 ครั้ง ใช้ยาเจนตามัยซินในช่วงระยะเวลาานาน 1 และ 1-2 สัปดาห์ใกล้เคียงกัน และร้อยละ 70.91 กลับบ้านด้วยอาการดีขึ้น ความถูกต้องของการใช้สูงสุดในแผนกศัลย-

กรรมเด็ก และศัลยกรรมผู้ใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 75.86 และร้อยละ 70.24 ตามลำดับ และพบใช้สำหรับป้องกันสูงสุดเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 34.48 และร้อยละ 45.24 ของแผนกศัลยกรรมเด็ก และศัลยกรรมผู้ใหญ่ตามลำดับ และจากแบบสอบถามแพทย์แผนกที่สนใจตอบกลับมาสูงที่สุดคือแผนกศัลยกรรม อย่างไรก็ตามก็ตีแพทย์ให้ความเห็นว่าเป็นส่วนใหญ่ใช้ยาเจนตามัยซินเพียงร้อยละ 5 ของยาปฏิชีวนะทั้งหมด เนื่องจากเป็นสถาบันการศึกษาของแพทย์ ความถูกต้องของการใช้จึงค่อนข้างสูง คิดเป็นร้อยละ 67.36 ของการศึกษาทั้งหมด พบอาการข้างเคียงจากไตรรายเฉียบพลันอยู่เพียง 4 ราย และไม่พบอาการพิษต่อหู

แม้ว่าจะไม่พบอาการข้างเคียงทางหูเลย แต่จากข้อมูลมิได้กล่าวถึง ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า

1. ยาเจนตามัยซินที่ใช้ในโรงพยาบาลระหว่างปี 2521 ที่ทำการศึกษา ไม่พบพิษต่อหู
2. ความสนใจ และการให้บริการผู้ป่วย ตลอดจนการบันทึกอาการพิษต่อหูไม่มี

จากข้อมูลของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ปัจจุบันยังไม่ได้มีบันทึกเป็นสถิติพิษของยาต่อหู จึงไม่สามารถบอกได้ว่าเกิดอาการเป็นพิษจากยากลุ่มอะมิโนกรัยโคไซด์ หรือเจนตามัยซินเป็นร้อยละเท่าใด

ส่วนอาการข้างเคียงอื่น ๆ ไม่ได้มีบันทึกในบัตรรายการ และมี 1 รายการ ที่เกิดอาการผื่นแพ้ ซึ่งอาจเกิดจากยาเจนตามัยซิน หรือยาอื่นที่ให้ก่อนการรักษานี้ก็ได้อีก อย่างไรก็ตามก็แพทย์ได้หยุดใช้ยาเจนตามัยซินดังกล่าว

ข้อเสียของการวิจัยครั้งนี้ คือ การพิจารณาความเหมาะสมของการศึกษาย้อนหลังอาศัยเภสัชกรผู้ทำการวิจัยพิจารณาแต่เพียงผู้เดียว การศึกษาจึงอาจมีข้อผิดพลาดสูง อย่างไรก็ตามก็ การศึกษานี้เพื่อส่งเสริมบทบาทของเภสัชกรประจำโรงพยาบาลให้เพิ่มความรับผิดชอบสูงขึ้น และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพความร่วมมือพิจารณา

บุคคลากรทางการแพทย์คนอื่น ๆ โดยเภสัชกรรวบรวมความรู้เกี่ยวกับยา จัดให้เป็นระบบ เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารทางยา (DIC)